

Helsingfors/Mariehamn 14.7.2020

Nr 23/20

Hänvisning Ålands lagtings skrivelse
3.6.2020, nr. 125/2020.

Till Justitieministeriet

Ärende Utlåtande över landskapslag om temporär ändring av landskapslagen om studiestöd, antagen av lagtinget 3.6.2020.

Landskapslagens huvudsakliga innehåll

Genom landskapslagen sänks minimigränsen för att vara berättigad till studiestöd temporärt från 13 veckor till 4 veckor.

Lagstiftningsbehörigheten

Landskapet tillkommer enligt 18 § 1, 13, 14 och 23 punkterna i självstyrelselagen lagstiftningsbehörighet i fråga om landskapsregeringen och under denna lydande myndigheter och inrättningar, socialvård, undervisning och studiesociala förmåner.

Till rikets lagstiftningsbehörighet hör enligt 27 § 1 punkten i självstyrelselagen stiftande, ändring och upphävande av samt avvikelser från grundlag, och således även de i grundlagens 2 kap. garanterade grundläggande fri- och rättigheterna. Jämlikt grundlagens 16 § 2 mom. skall det allmänna säkerställa lika möjligheter för var och en att oavsett medellöshet enligt sin förmåga och sina särskilda behov få även annan än grundläggande utbildning samt utveckla sig själv. Bestämmelser om detta ska utfärdas i lag. Landskapslagstiftningen om studiestöd syftar till att förverkliga detta. I landskapets behörighet ingår att med beaktande av nämnda grundlagsbestämmelse besluta om villkoren för erhållande av studiestöd och studiesociala förmåner, förmånernas storlek samt om eventuella indexjusteringar av stödbeloppet.

Ikraftträdelsebestämmelsen i landskapslagen bemyndigar landskapsregeringen att med stöd av 20 § 3 mom. i självstyrelselagen

bestämma när landskapslagen helt eller delvis ska träda i kraft. Enligt nämnda lagrum kan lagtinget bemyndiga landskapsregeringen att bestämma att en landskapslag helt eller delvis ska träda i kraft redan innan republikens president har fattat beslut om utövande av sin vetorätt om ett anslag i landskapets budget förutsätter att en landskapslag stiftas och det finns särskilda skäl för att landskapslagen ska träda i kraft snabbt. Det är således fråga om ett undantagsförfarande som förutsätter särskilda skäl. I landskapslagens förarbeten anges att coronavirusepidemin får konsekvenser för samhället på många olika sätt. Bland annat påverkas möjligheterna att få ett arbete under sommaren samt möjligheten att bedriva studier under sommarmånaderna. Landskapsregeringen anser det viktigt att de förändringar som föreslås i fråga om studiestödet kan träda i kraft så snart som möjligt. Avsikten är att landskapslagen ska träda i kraft vid tidigast möjliga tidpunkt inför sommaren 2020. Landskapslagen hänför sig till landskapsregeringens komplettering av förslaget till tredje tilläggsbudget för år 2020. I kompletteringen av tredje tilläggsbudgeten för 2020 anges att den bl.a. föranleds av föreliggande landskapslag och under moment 502 anvisas tilläggsanslag som landskapslagen uppskattas förutsätta. Med beaktande av det som anförs ovan anser Ålandsdelegationen att förutsättningarna i självstyrelselagens 20 § 3 mom. formellt uppfylls, varför ikraftträdelsebestämmelsen i landskapslagen inte föranleder anmärkning från delegationens sida.

Ålandsdelegationens utlåtande

Ålandsdelegationen finner att landskapslagen faller inom landskapets lagstiftningsbehörighet.

Närvarande Ordföranden Lindbäck, ledamöterna Erlandsson, Lampi, Pellonpää och Suviranta.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Peter Lindbäck
ordförande

Rainer Åkerblom
sekreterare